

Bibliothecarissen op Erasmus: Staff Mobility Week 2014

12-16 mei - Bergen, Noorwegen

Van 12 tot 16 mei 2014 organiseerde de Universiteit van Bergen (Noorwegen) voor de vijfde keer op rij een 'Staff Mobility Week'. Dit initiatief werd mogelijk gemaakt door de ondersteuning van Erasmus (Europees mobiliteitsprogramma voor het hoger onderwijs). Het heeft tot doel administratief en ondersteunend personeel van onderwijsinstellingen uit heel Europa samen te brengen om ervaringen uit te wisselen. Uit meer dan 200 kandidaten werden een 50-tal deelnemers geselecteerd, die werden opgedeeld in vier groepen: communicatie, IT, studentenadministratie en bibliotheek. De bibliotheekgroep bestond uit een vijftal medewerkers van de Universiteit van Bergen en twaalf buitenlandse gasten: 2 Belgen, 2 Grieken, 2 Spanjaarden, 2 Britten, een Cypriotische, een Sloveense, een Duitser en een Pool. De twee Belgische deelnemers zijn Demmy Verbeke, hoofdbibliothecaris van de Faculteit Letteren van de KU Leuven en Thijs Gielis, bibliothecaris van de Lerarenopleiding Kleuter- en Lager Onderwijs van de KHLim. Hieronder lees je het verslag van hun indrukken en ervaringen.

Waarom de Universiteit van Bergen zoveel tijd en energie investeert in deze uitwisseling, werd reeds duidelijk tijdens de gezamenlijke openingssessie: **Anne Christine Johannessen**, vicerector internationalisering, lichtte de ambitieuze plannen toe van de universiteit voor verdere groei dankzij een innovatieve aanpak met internationale uitstraling. Het uitnodigen van buitenlandse gasten kadert in dit opzet: lokale medewerkers leren zo best practices uit het buitenland kennen en bouwen een internationaal netwerk op, terwijl de gasten na afloop huiswaarts keren met de naam van de Universiteit van Bergen op de lippen. De volgende spreker, vicerector onderwijs **Oddrun Samdal**, bewees meteen dat de claim op innovatie geen holle retoriek is. Zij stelde de digitale agenda van de universiteit voor, die tot doel heeft niet alleen het onderwijs, maar ook het onderzoek, de administratie en de maatschappelijke impact van de universiteit grondig te moderniseren. Dat gebeurt onder meer door het gebruik van miniMOOCs (Massive Open Online Courses), learning labs en tutorials op maat van de gebruiker. Een voorbeeld hiervan is de tutorial 'Search & Write' (<http://sokogskriv.no/en>) voor het verbeteren van informatievaardigheden en het schrijven van academische teksten.

Vanaf de tweede dag gingen de deelgroepen aan de slag. Na een uitgebreide toelichting over de werking van de (verschillende divisies van) de universiteitsbibliotheek van Bergen, gaven alle deelnemers van de bibliotheekgroep een korte presentatie rond het thema 'marketing en promotie van de eigen bibliotheek'. Bij de voorgestelde projecten kwamen zowel succesverhalen als mislukkingen aan bod. Het programma voor de rest van de week omvatte workshops over de onderwijsondersteunende rol van de bibliotheek, wetenschapscommunicatie, copyright, evidence based practice, de opening van een tentoonstelling over de nationale feestdag in de afdeling Bijzondere Collecties en een bezoek aan een deelbibliotheek naar keuze.

Verder werden ook een aantal activiteiten georganiseerd om de deelnemers te laten kennismaken met de Noorse cultuur en natuur: geleide stads- en museumbezoeken, wandelingen, een daguitstap naar de fjorden en een congresdiner. Deze activiteiten, met de volledige groep of gemengde groepen, boden de ideale gelegenheid om op een informele manier kennis en informatie uit te wisselen. De Staff Mobility Week werd afgesloten door een gezamenlijke sessie, waarin de voornaamste conclusies werden gepresenteerd en de diploma's werden uitgereikt.

De uitwisseling bereikte zeker haar doel. Alle deelnemers deden inspiratie op voor de eigen werking dankzij de genereus uitgewisselde praktijkvoorbeelden. Buiten de landsgrenzen treden en in contact komen met beroepsgenoten uit heel Europa, verruimt je blikveld en geeft extra energie. De Belgische deelnemers kijken met een zekere afgunst terug op de werking van de Universiteitsbibliotheek van Bergen en vooral op de exemplarische samenwerking tussen alle Noorse universiteitsbibliotheeken, die één gezamenlijk bibliotheekstelsel hanteren. Als één punt van kritiek gepast is, dan is het dat het programma wel wat drukker mocht zijn in de zin dat meer workshops en meer bibliotheekbezoeken de ervaring nog rijker gemaakt zouden hebben. Meer informatie over deze jaarlijks ingerichte Staff Mobility Week vind je op <http://www.uib.no/en/sim/74144/staff-mobility-week-2014>.

Demmy Verbeke, KU Leuven en Thijs Gielis, KHLim

VVBAD-studiedag: Ken je Klant

27 mei 2014 - Genk

De weergoden waren ons niet goed gezind, die dinsdag 27 mei. Maar ook bij druilerig regenweer is de C-Mine-site in Genk een prachtige omgeving. We werden er bovendien hartelijk verwelkomd door Mevrouw Moons, algemeen directeur van de Media-Arts-Design Faculty. Ze benadrukte dat kennis van en communicatie met onze gebruikers enorm belangrijk is, maar tegelijk relativeerde ze de term 'klant' als zijnde een zuiver economische gegeven; onze studenten zijn immers zoveel meer dan dat.

Rosemie Callewaert (iStoire) startte de dag echt met een focus op de online klant. Zo kwamen er verschillende interessante en tegelijk laagdrempelige technieken aan bod om de werking van je website te optimaliseren op basis van input van de gebruikers. Het doel van je website is om zoveel mogelijk bezoekers ook effectief te werven als klant. Wat soms uit het oog verloren wordt, is dat de online dienstverlening in het verlengde moet liggen van de fysieke dienstverlening. Als die laatste hapert, straalt dat af naar het online gedeelte.

Ilse Depré (OB Leuven) gaf een inkijk op de online communicatietools die gebruikt worden in de openbare bibliotheek van Leuven. Als startpunt nam Ilse de recente resultaten van het Apenstaartjarenrapport en het Digimeter-rapport. Het eerste focust op het surfgedrag van de Vlaamse jongeren, en het tweede op het mediabezit van Vlaamse burgers in het algemeen. Beide rapporten geven een actuele kijk op het digitale gedrag van onze klanten en vormen zo waardevolle bron van informatie. In een tweede luik lichtte Ilse de statistieken toe van de Facebookpagina van de OB Leuven. Een zeer interessante tool die aantoon

dat het bereik van berichten soms een pak groter is dan enkel de likes en shares. Tot slot kregen we nog enkele nuttige tips mee over hoe je je posts meer succesvol kan maken.

Steven Wellens van Onderzoekscentrum Memori (Thomas More) lichtte de methode van focusgroepen toe als middel om je klanten beter te leren kennen. Focusgroepen vormen een snelle, goedkopere en vaak effectievere meetmethode dan de traditionele enquêtes. De methode wordt ook steeds populairder. Het werd wel duidelijk dat er best wel wat achtergrondkennis over de werking van focusgroepen nodig is, om ze ook succesvol toe te passen.

Tijdens de middag was er de mogelijkheid tot een bezoek aan de gloednieuwe bibliotheek van de MAD-faculty onder deskundige begeleiding van bibliothecaris Hilde Nelissen. Met zowel een catwalk als een urban landscape is dit zeker geen alledaagse bibliotheek. En ook al blijkt de opbouw niet altijd even praktisch van aard, er is wel een collectie aanwezig om fier op te zijn.

Het tweede deel van de dag werd afgetrapt door **Sissi Loostermans** (Karel de Grote), met een verslag van de werkwijze en de resultaten van de bibliotheekenquête van de Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen. Een driejaarlijks project dat telkens weer nieuwe inzichten

oplevert over de gebruikers van de bibliotheken en als betrouwbare basis dient voor het vormgeven van het bibliotheekbeleid.

Dirk Bogaerts van Artevelde Hogeschool bracht ons terug naar hun digitale communicatiestrategie. Geen verhaal over één platform, maar van verschillende online tools die elk hun eigen specifieke doel hebben. Calameo, Facebook, Pinterest, Vimeo, Weebly ... het zijn maar enkele voorbeelden van een sterk uitgebouwde online dienstverlening.

Paul Bastijns (UGent) sloot de dag af met de live chat service van de Boekentoren: bibliotheekgebruikers kunnen via de website live chatten met de bibliotheek en worden zo

on the fly geholpen met hun probleem. UGent is deze web-service reeds gestart in 2009, en lijken tot heden de enige bibliotheek te zijn in België met deze nochtans niet zo tijdsintensieve service. Net zoals de andere lezingen, gaf dit opnieuw stof tot nadenken. (Online) communicatie met onze klanten blijkt niet zo moeilijk te zijn als soms gedacht wordt. Het is vooral een kwestie van durven te beginnen, ervaring op te doen en om zo net als onze sprekers iets op te bouwen dat erg de moeite is om te tonen aan anderen.

Johan Poukens

De juiste informatie bij de juiste persoon

Adlib Bibliotheek catalogiseert meer dan boeken alleen. Adlib Bibliotheek vormt de kern van een compleet informatie- en kenniscentrum. Desgewenst kunt u deze kern uitbouwen met de uitleen-, bestel- en tijdschriftenmodules, of met vragenregistratie, SDI, full-text search en verschillende online services. Iedere vorm van informatie wordt zo op maat gemaakt voor uw gebruikers. Niet voor niets is Adlib Bibliotheek in gebruik bij vele mediatheken, bedrijven, (hoge)scholen, en juridische en overheidsinstellingen.

Adlib Bibliotheek

Veelzijdig Overzichtelijk Aanpasbaar aan alle soorten publicaties Internetmodules: SDI attenderen, Online reserveren en Full text zoeken Eenvoudig titelbeschrijvingen ontleen Makkelijk rapporteren Geïntegreerde aanvullende modules: Bestelmodule, Uitleenmodule en Tijdschriftenmodule Meertalig Internationale standaarden SRU, ISBD/AACR2, Z39.50 MARCXML, OAI-PMH en meer Integreerbaar met Adlib Museum en Adlib Archief tot één 'crossdomain' systeem API-koppelingen Keuze databases MS SQL Server, Oracle, Adlib Internet ready.

adlib
The easy way to knowledge

Adlib Information Systems
+31 (0)346 586800
sales@adlibsoft.com
www.adlibsoft.com

VVBAD-studiedag: Archiefles begrepen? Workshop over effectief lesgeven aan archiefvormers 6 juni 2014 - Brussel

Op 6 juni organiseerde de werkgroep Automatisering van de VVBAD een workshop over hoe als archivaris effectief les geven aan niet specialisten. Hoe zorg je er als vakspecialist voor dat je niet vervalt in vaktechnisch taalgebruik? Hoe zorg je ervoor dat de leerstof blijft plakken en men gemotiveerd wordt om er mee aan de slag te gaan?

Gunter Loos, een professionele coach leidde de workshop. Met enkele ludieke oefeningen bracht hij de nodige beweging in de groep. Interessant om te zien hoe er zo direct een bepaalde groepsdynamiek ontstaat. Het concept om als lesgever in zo'n oefening een speelveld en regels af te bakenen en vervolgens de cursisten te laten experimenteren om zo tot inzichten te komen spreekt me wel aan. Met deze werkvorm is zeker iets te doen binnen de context van een archiefopleiding.

Het kwadrant van Kolb kan natuurlijk niet ontbreken op een opleiding over opleiding geven. Deze theorie gaat ervan uit dat iedereen een bepaalde leerstijl heeft. Om te zorgen dat je les effectief is moet je de gebruikte werkvormen voldoende variëren zodat alle leerstijlen worden aangesproken. Het model van Kolb bestaat uit vier aparte polen overeenkomstig bepaalde leerstijlen: doen-ervaren / kijken-reflecteren / denken-inzicht / plannen-toepassing. Door tijdens je lessen deze cirkel te doorlopen zorg je ervoor dat de leerstof blijft plakken ongeacht de leerstijl van de cursisten.

Om tot een lesgroep te komen die openstaat voor de leerstof

krijgen de concepten groepsdynamiek eveneens de nodige aandacht. Zo is het bij aanvang van een les belangrijk dat je als lesgever de deelnemers persoonlijk en expliciet welkom heet. Dit helpt om een band te scheppen en een groep te vormen. De houding die je als lesgever aanneemt zal mede de groepsdynamiek bepalen. Hoe sneller je erin slaagt om de groep doorheen de eerste ontwikkelingsfasen van de groepsvorming te loodsen hoe sneller je komt tot een groep die samenwerkt en resultaten boekt.

In de namiddag zijn we dieper ingegaan op het realiseren van "beklijvendheid". Dit heeft een hele reeks tips opgeleverd. Zo is het belangrijk om tijdens je lessen de cirkel van Kolb steeds te sluiten. Herhalen is belangrijk maar niet te veel anders haakt men af. Laat het mislopen of gebruik foute voorbeelden. Mensen vinden verbeteren leuk en onthouden zo beter. Maak het

concreet, gebruik beelden en cijfers. Laat hen zelf met de oplossing komen. Durf je voorbereiding los te laten. Tracht aan te geven wat de relevantie en meerwaarde is voor de cursist. Zorg er voor dat men de leerstof kan toepassen op de eigen leefwereld en ervaringen. Deel als lesgever je passie en spreek met enthousiasme.

Een ander belangrijk aspect is hoe je mensen kan motiveren. Hoe kan je er voor zorgen dat die Chinese vrijwilligers in je les toch gemotiveerd geraken? Uit de workshop bleek echter dat het bewust proberen te motiveren van mensen contra-productief is. Je kan proberen met beloning en bestraffing te werken maar dit werkt niet op lange termijn. Om mensen echt te motiveren moet je onrechtstreeks de voorwaarden scheppen die motiverend werken: iemand aanspreken op zijn competenties; autonomie geven, iets op je eigen manier mogen doen; verbinding maken, samen aan de kar

trekken. Dat zijn drie zaken die wel motiverend werken.

Een boeiende workshop met vele goede tips en ideeën die de basis vormen om te komen tot een goede les. Nu is het aan ons om het in de praktijk te brengen. In opvolging van de workshop is een groep Opleiding en vorming opgestart op de Yammer Informatiemanagement Vlaamse Overheid en is er documentatie uitgewisseld. Ik wil bij deze ook expliciet Nico Vannieuwenhuysse bedanken voor zijn aantekeningen. Ik heb ze goed kunnen gebruiken bij het opstellen van dit verslag.

Willem Vanneste

Discover the 2015 Oxford Journals Collection

Featuring **over 280** prestigious journals in the fields of **Medicine, Life Science, Humanities, Social Sciences, Mathematics and Physical Sciences**, and **Law**.

Published in collaboration with some of the world's most influential scholarly and professional societies, our prestigious titles included in the 2015 Oxford Journals Collection offer access to content dating back to 1996.

For further information contact
Tracy.James@oup.com